

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII KULTURY MATERIALNEJ

ETNOGRAFIA POLSKA

XVI

Zeszyt 1

WROCŁAW · WARSZAWA · KRAKÓW · GDAŃSK
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK
1972

REDAKTOR: WITOLD DYNOWSKI
SEKRETARZ REDAKCJI: KRYSTYNA MAŁKOWSKA

Adres Redakcji: Warszawa, Nowy Świat 69

Okładkę projektował
ZBIGNIEW KLIMCZYK

Teksty angielskie
PIOTR GRAFF

Redaktorzy
Zyta Kwiecińska i Helena Limanowska

Redaktor techniczny
Maria Kafarska

Printed in Poland

Zakład Narodowy im. Ossolińskich — Wydawnictwo. Wrocław 1972.
Nakład: 500 + 140 egz. Objętość: ark. wyd. 27,70, ark. druk. 23,
ark. A1 — 30. Papier powlek. kl. V, 80 g, 70 × 100. Oddano do
składania 17 IX 1971. Podpisano do druku, 18 III 1972. Druk ukoń-
czono w kwietniu 1972. Wrocławska Drukarnia Naukowa. Zam. 803/71.
K-5. Cena zł 55.—

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY

Irena Nizińska, Danuta Markowska — Podstawowe zajęcia ludności wsi Gramada: rolnictwo i hodowla	11
Streszczenie w j. angielskim	54
Jerzy Adam Piśkorz — Społeczno-gospodarcze aspekty mechanizacji rolnictwa (Na przykładzie wsi okolic Ciechanowca)	57
Gerhard Kłoska — Etologiczna teoria moralności Edwarda Westermarcka	79
Streszczenie w j. angielskim	113
Ewa Nowicka — Typologia ruchów społecznych wśród ludów pierwotnych	115
Streszczenie w j. angielskim	141
Leszek Dzięgiel — Sudan — konflikt nierównych partnerów	143
Marek Arpad Kowalski — Duńskie badania arktyczne	175

STUDIA I MATERIAŁY

Józef Obrębski — Obrzędowa i społeczna struktura wsi macedońskiej	201
Anna Kutrzeba-Pojnarowa — Pozycja Józefa Obrębskiego w etnografii polskiej	215
R. S. Wassing — Asmat, kultura łowców głów w południowo-zachodniej Nowej Gwinei	221
B. Rinchen — Chowusun — hipnotyzm szamanów mongolskich	253
Natalia L. Żukowska — Cagan Uwgun — postać lamajskiego panteonu	259

PRACE MŁODYCH ETNOGRAFÓW

Eustachy Wasilewski — Kasty indyjskie	267
Ludwik Stomma — Próba analizy strukturalnej czterech legend średnio-wiecznych	281

KRONIKA

IV Ogólnopolska Konferencja Etnograficzna (13-14 listopada 1970) — <i>Miro-sława Cecylia Drozd</i>	295
Ogólnopolskie Studenckie Seminarium Etnograficzne w Warszawie — <i>Tadeusz M. Ciołek</i>	295
Z działalności studenckiej sekcji amerykanistycznej — <i>Anna Urban</i>	298

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Sławoj Szynkiewicz — <i>Tajna historia Mongołów jako źródło etnograficzne</i>	300
Andrzej Woźniak — Zagadnienie procesów etnicznych w radzieckiej literaturze etnograficznej	312
Lech Mróz — Próba klasyfikacji grup cygańskich	321
Gordon K. Lewis, <i>The Growth of the Modern West Indies</i> , London 1968 — Leszek Dzięgiel	326
Andrzej Zajączkowski, <i>Muntu dzisiaj</i> , PIW, Warszawa 1970 — Marek Arpad Kowalski	333
Eric R. Wolf, <i>Peasants</i> , New Jersey 1966 — Agnieszka Bartelska	336
Etel Fél, Tamas Hofer, <i>Proper Peasants. Traditional Life in a Hungarian Village</i> , Chicago 1969 — Agnieszka Bartelska	338
Frank M. Mifsud, <i>Customary Land Law in Africa</i> , Rome 1967 — Anna Partyka	341
Kit Elliott, <i>An African School. A Record of Experience</i> , Cambridge Univ. Press, 1970 — Anna Partyka	347
Problem periodyzacji prahistorii w ujęciu etnograficznym. Dyskusja wśród etnografów w NRD nad pracą I. Sellnow — Andrzej Prinke	353
Książki nadesłane — Marek Arpad Kowalski, Lech Mróz, Maria Woźniak, Andrzej Woźniak, Bogdan Żydok	358

СОДЕРЖАНИЕ

СТАТЬИ

Ирена Низиньска, Данута Марковска — Основные занятия населения деревни	
Грамада: земледелие и животноводство	11
Резюме на английском языке	54
Ежи Адам Пискож — Социально-экономические аспекты механизации сельского хозяйства (На примере деревень окрестности Цехановца)	57
Герхард Клёска — Этологическая теория нравственности Эдварда Вестермарка	79
Резюме на английском языке	113
Ева Новицка — Типология социальных движений среди первобытных народов	115
Резюме на английском языке	141
Лешек Дзенгель — Судан — конфликт неравносильных партнёров	143
Марек Арпад Ковальски — Датские арктические исследования	175

ИССЛЕДОВАНИЯ И МАТЕРИАЛЫ

Юзеф Обрембски — Обрядовая и социальная структура македонской деревни	201
Анна Кутжеба-Пойнар — Место Юзефа Обрембского в польской этнографии	215
Р. С. Вассинг — Асма, культура охотников за головами в юго-западной Новой Гвинее	221
Б. Ринчен — Ховусун — гипнотизм монгольских шаман	253
Наталя Л. Жуковска — Цаган Увгун — образ ламаистического пантеона	259

ТРУДЫ МОЛОДЫХ ЭТНОГРАФОВ

Евстахий Василевски — Индийские касты	267
Людвик Стомма — Опыт структурального анализа четырёх средневековых легенд	281

ХРОНИКА

IV Всепольская этнографическая конференция (13-14 ноября 1970) — <i>Мирослава Цецилия Дрозд</i>	295
Всепольский студенческий семинар по этнографии в Варшаве — <i>Тадеуш М. Циолек</i>	295
Из деятельности студенческой секции американоведения — <i>Анна Урбан</i>	298

СТАТЬИ И РЕЦЕНЗИИ

Славой Шинкевич — <i>Тайная история Монголов</i> как этнографический источник . . .	300
Анджей Возьняк — Проблема этнических процессов в советской этнографической литературе	312
Лех Мруз — Опыт классификации цыганских групп	321
Gordon K. Lewis, <i>The Growth of the Modern West Indies</i> , London, 1968 — <i>Лешек Дзенгель</i>	326
Анджей Заёнчковски, <i>Мунту сегодня</i> , Госуд. Издат. Институт, Варшава 1970 — <i>Марек Арпад Ковальски</i>	333
Eric R. Wolf, <i>Peasants</i> , New Jersey 1966 — <i>Агнешка Бартельска</i>	336
Etel Féi, Tamas Hofer, <i>Proper Peasants. Traditional Life in a Hungarian Village</i> , Chicago 1969 — <i>Агнешка Бартельска</i>	338
Frank M. Mifsud, <i>Customary Land Law in Africa</i> , Rome 1967 — <i>Анна Партыка</i> . .	341
Kit Elliott, <i>An African School. A Record of Experience</i> , Cambridge Univ. Press, 1970 — <i>Анна Партыка</i>	347
Проблема периодизации предыстории в этнографической трактовке. Дискуссия среди этнографов в ГДР по труду И. Селлнов — <i>Анджей Принке</i>	353
Новые книги — <i>Марек Арпад Ковальски, Лех Мруз, Мария Возьняк, Анджей Возьняк, Богдан Жидок</i>	358

CONTENTS

ARTICLES

Irena Nizińska, Danuta Markowska — The Basic Occupations of the Villagers of Gramada: Agriculture and Husbandry	11
A Summary in English	54
Jerzy Adam Piskorz — Social and Economic Aspects of Mechanization of Agriculture (An Analysis of a Village near Ciechanowiec)	57
Gerhard Kloska — Edward Westermarck's Ethological Theory of Morals	79
A Summary in English	113
Ewa Nowicka — A Typology of Social Movements among the Primitive Peoples	115
A Summary in English	141
Leszek Dzięgiel — Sudan: A Conflict of Unequal Partners	143
Marek Arpad Kowalski — The Danish Arctic Researches	175

STUDIES AND MATERIALS

Józef Obrębski — A Ritual and Social Structure of a Macedonian Village	201
Anna Kutrzeba-Pojnarowa — The Position of Józef Obrębski in Polish Ethnography	215
R. S. Wassing — Asmat: a Culture of Head-Hunters in South-Western New Guinea	221
B. Rinczen — Chowusun — Hipnotism of Mongolian Shamans	253
Natalia L. Żukowska — Cagan Uzun; a Personage of the Lamaistic Pantheon	259

WORKS BY YOUNG ETHNOGRAPHERS

Eustachy Wasilewski — The Indian Castes	267
Ludwik Stomma — An Attempt at a Structural Analysis of Four Mediaeval Legends	281

CHRONICLE

The IV Polish Ethnographical Conference (November 13-14, 1970) — <i>Miroslawa Cecylia Drozd</i>	295
The Ethnographic Seminar of Polish Students in Warsaw — <i>Tadeusz M. Ciołek</i>	295
Activities of the Student Americanist Section — <i>Anna Urban</i>	298

BOOK SURVEYS AND REVIEWS

Sławoj Szynkiewicz — <i>The Secret History of the Mongols</i> as an Ethnographical Source	300
Andrzej Woźniak — The Problem of Ethnic processes in the Soviet Ethnographical Literature	312
Lech Mróz — A Tentative Classification of Gipsy Groups	321
Gordon K. Lewis, <i>The Growth of the Modern West Indies</i> , London 1968 — Leszek Dzięgiel	326
Andrzej Zajączkowski, <i>Muntu dzisiaj (Muntu Today)</i> , PIW, Warszawa 1970 — Marek Arpad Kowalski	333
Eric R. Wolf, <i>Peasants</i> , New Jersey 1966 — Agnieszka Bartelska	336
Etel Fél, Tamas Hofer, <i>Proper Peasants. Traditional Life in a Hungarian Village</i> , Chicago 1969 — Agnieszka Bartelska	338
Frank M. Mifsud, <i>Customary Land Law in Africa</i> , Rome 1967 — Anna Partyka	341
Kit Elliott, <i>An African School. A Record of Experience</i> , Cambridge Univ. Press, 1970 — Anna Partyka	347
The Problem of Periodisation of the Prehistoric Times in Ethnographical Approach. A Discussion of East-German Ethnographers on I. Sellnow's work — Andrzej Prinke	353
Books Received — Marek Arpad Kowalski, Lech Mróz, Maria Woźniak, Andrzej Woźniak, Bogdan Żydok	358